

Slovenski čebelar in sadjerejec.

Glasilo čebelarskega in sadjerejskega društva
za Kranjsko.

*Izhaja vsaki mesec enkrat in se pošilja udom brezplačno; neudom za 1 gld. 30 kr. na leto.
Inserati in priloge računijo se po najnižji ceni. — Letnina za ude znaša samo 1 gld.*

Obseg: Pomladno življenje čebel. — Nastavljanje sadnih popkov ali očesec. (Konec.) — Čebeloreja na Kranjskem. (Dalje.) — Naši dopisi. — Inserati.

Pomladno življenje čebel.

Ko se zima svojemu koncu bliža in namesto mrzlega vetra pihlja pomladni topli vetrič, razveseli se čebelar že težko pričakujoč lepega pomladnega časa, odpre svoj čebelnjak in pusti solnčnim žarkom, da posijejo tudi v notranji del, kamor jim je do sedaj zabranjeno bilo. Dolgo že veselil se je na prihod pomladi, a vse veselje bilo je zelo neskrbno, kajti ni se mogel prepričati, je li pri njegovih čebelicah vse v redu, so li še vse žive ali ne. Reči bi se smelo, da je za čebelarja isti dan praznik, ko prvokrat pusti svojim čebelam izleteti, na tako dolgo zapretje.

Postavimo se z našimi čebelarjev blizo čebelnjaka in čakajmo. Polni solnčni žarki, ki so skozi žrela v panjove prodrli, razširjajo v teh luč in toploto, osrčijo na tak način preplašene čebele, da si vhod poiščejo in na prosto zlete. Kmalo se jih prikaže več in več, ki brenčeč okrog čebelnjaka frče, vedno večje kroge delajo in se v preletavanji oprostite dolgo zadrževajoče zimske nesnage. Tak izlet imenujemo: čistilni izlet.

Dolgo pogrešana solnčna svetloba in čisti, sveži zrak sta jih pokrepčala, zopet hite nazaj v njih hišice in začnejo dela, ki njih čakajo, z vneto delavnostjo in novo pridnostjo opravljati. Z velikim trudom nosijo pokvarjeni cvetni prah, pokvarjene voščene koščke in mrtve čebele iz panju, svojim gospodarjem hočejo s tem pokazati, da je snažno stanovanje prvi pogoj njihovem zdravju in vspehu.

Umni čebelar razume ta migljaj, ter se precej, ko vreme pripusti, napravi, svoje panjove osnažiti. Močni panjovi bi sicer tega ne pogrešali preveč, ker bi sami lahko to opravili; pa trud je tako majhen, da čebelar svojim ljubkim čebelam to delo prihrani. Slamnati panjovi se vzdignejo in se jim novi podič noter potisne, steberecise se strguljo ostrgajo in pot, ki se v kapljicah na stenah in dnu zbira, obriše se z eunjo. Med stenami viseče mrtve čebele se tudi odstranijo, da zamore zveži zrak med delo in do čebel dospeti.

Ako se pa to opravilo pri prvem čistilnem izletu ne more zvršiti, opravi si prihodnji topli in za to ugodni dan. Pri zvrstitvi tega dela naj se opusti vsako

izrezovanje satov, da v panju bolj mrzlo ne postane, treba je tudi podvizati se, panj, pred ko je mogoče, zapreti. V panju, v katerem je del satovja popolnoma pokvarjenega, se izjemno lahko ono izreže in odstrani, da se še drugo ne pokvari.

Pri snaženji panju naj se pazi na to, kar na dnu panju leži. Najdena mrtva kraljica ali trotova zalega pričati, da panj nima nič, ali pa ne prave matice, veliko medlih čebel in izmetani vstrjeni (v sladkor spremenjeni) med sve-doči lakoto in žejo, debeloživotne čebele in vodeni izmetek pa grižo in prehlajenje. Ta slaba znamenja se morajo dobro zapomniti, ter dotični panj posebno v varstvu in skrbi imeti.

Po osnaženji naj se zopet vse špranje in razpoke zamaše in žrelo naj se zopet pripre, kajti vedno še utegne mrzlo vreme nastopiti, in v zalego potrebna toplota bi se pri popolno odprtem žrelu in skozi razpoke zgubila.

Pred prvim pomladnim izletom se posameznim panjovom odločijo novi prostori, in čebele si pri prvi predigri precej zapomnijo novo mesto in vedno tja lete.

Oснаžitvi lastnega telesa sledi zdajci tudi osnažitev in zboljšanje stanovanja in piskricev, plesnoba, ki se je v panju vsled zimske mokrote naredila, se odstrani, razpoke in luknje v panju se z nabrano smolo zamažejo. To delo čebelice pred, ko morejo, oskrbe, da se zavarujejo pred različnimi sovražniki, ki bi znali skoz te odprtine priti.

Istočasno z različnimi opravki čebel, začne se tudi delavnost kraljice. V močnih panjovih že svečana mesca, večkrat že prosinca začne zalego staviti. Narprvo leže le taka jajčeka, iz katerih se delavke izvalé; to delo pa kraljica prične v sredi med satovjem, kjer je najtopleje.

Po očistilnem izletu začnejo čebele pri dobrem vremenu precej na pašo leteti, kar pa narpopred z donašanjem vode opravijo, to namreč potrebujejo pri vstrjenem medu in pri pripravljanji soka v hrano zalege. Čebelar, katerega čebelnjak je daleč od vode, čebelam zelo vstreže in pomaga, če prav blizu čebelnjaka nastavi koritce z vodo, v katero naj mahu ali vejice nadevlje, da čebele ne utonijo.*)

Dalje čebele tudi skrbé, da je pri žrelu straža, da se silnim tujcem zabrani vhod, ter da je dom dovolj varen.

Če se ugodno vreme drži, se v panjovih delavnost vedno vekša; vselej pa vreme ne ostane toplo, pripeti se, da sneg na novo pobeli zemljo in taka sprememba je čebelam zelo škodljiva. Od prijaznih solčnih žarkov izvabljene nadaljujejo svoje izlete, ko pa na prosto pridejo, jih snežena belina od solca razsvitljena oslepi, pocepajo v sneg in otrpnejo; v malo trenutjih je snežena okolica daleč okrog pokrita z otrpnjenimi čebelami. Samo en sam izlet lahko močen panj v slabega spremeni, več pa popolnoma ukonča. Da so čebele take nevarnosti obvarovane, jim bo umni čebelar zabranil izlet; napravil bode senco, da čebele v panju ne občutijo solčne toplote in sploh njegovih žarkov.

Kakor hitro so pa čebele pomladi redno leteti začele, in da je toplota že tolikšna, da delu (satovju) ne škoduje, če se panj narazen vzame, da čebele na prostem tudi v miru sedeče ne otrpnejo, mora čebelar pomladno pregledovanje vseh svojih panjov pričeti, posebno pa pri onih, ki so se mu že

*) Umni čebelarji najnovejše dobe priporočajo čebelam vodo pokladati. Izumili so steklene posode, v katerih se jim voda daje. Trdijo tudi, da čebele v vročih poletnih dneh veliko vode povzijejo, in s pokladanjem vode se jim veliko dela prikrati. Ured.

od prvega izleta sumljivi dozdevali. Če dobi brezmatičen panj, ali če vidi, da je v panju sicer matica, zalege pa malo, je znamenje, da matica ni rodovitna, ali pa če dobi le trotovo zalego, je znamenje, da panj nima prave kraljice; tak panj treba je z drugim združiti. Ako je pa rodovitna matica na razpolaganje, naj se pa ta brezmatičnem panju da, toda ne sme se precej med čebele spustiti, kajti te bi jo kot tujko precej napadle in umorile. Zapre naj se v kraljičino gajbico in ta naj se v zgornjo polovico satovja blizo žrela vtakne, čez dva ali tri dni, ko se že čebelar prepriča, da so se čebele in kraljica sprijaznile, naj se pa izpusti. Če ima panj neoplemenjeno kraljico, se mu mora ta odvzeti in na ta način postane panj brezmatičen, ker pa tak ni za rabo, nabiti se mora na družega; če je pa panj nove vrste, se pa kar satniki iz brezmatičnega panju postavijo v družega. (To pa ni sicer svetovati, ker s tem gre en panj v zgubo, kajti kakor hitro iz panju, ki ima družega na sebi nabitega, izleti prvič [prvi roj] se lahko nabiti panj od unega loči in sam za se napravi; pri tem je pa treba pogledati, če je li izletevša matica v nabitem panju nastavila matično zalego, ako je ni, naj se pa še počaka, da se drugičeve matice izvale, in teh ena naj se mu potlej dodá.) Prestavljanje satnikov naj se pa le zgodi, če je brezmatičen panj slaboten, da ni kaj prida od njega pričakovati.

Če je pa v panju vedno manj čebel, ker je molj vse satovje za zalego prevladal, ter prepredel, in kraljica ne more v čiste piskrice zalege staviti, čebele so pa po vedno napanjajočem delu pri čiščenju piskricev opešale in se pogubile, treba je skrbeti za drugo stanovanje, v to naj se obesi eden ali več satov s skoro že dozorelo zalego, in to naj se nadaljuje tako dolgo, da je panj dovolj močen. Zalege naj se pa le toliko doda, kolikor je čebele obsesti morejo, da jo grejejo, če se je preveč da, gre vsa, kar jo je odveč v zgubo in še nevarnost je, da bi v panju od tega gnjiloba ne nastala, kar bi utegnulo vsemu čebelnjaku škodovati.

Če pri pregledovanju dobi slaboten panj, kateremu se tudi dodatkom satov z zalego ne more pomagati, ker zalege obsesti ne more, naj se kraljica tega panju smatra v narazpolaganje. Če je pa ljudstvo tako močno, da se zamore še nekaj tednov samostojno držati, in je čas rojenja že prišel, naj se kraljica v gajbico pripre in naj se panj v čebelnjaku prestavi na mesto kakega močnega in zelo letčega panju. Če se mu pa še na ta način ne more pomagati, naj se pa matica na en sat pripre, na katerem se dobi, in naj se raznim panjovom (močnim) odvzame čebel, te stresejo naj se v ta panj, ter naj se potem hitro vsaj pol ure daleč nese in postavi za kake 14 dni, če pa to ni mogoče, naj se pa v temno klet postavi za toliko časa. Matica naj se čez dva ali tri dni izpusti.

Brezmatične in slabe panjove pa drugi močnejši ob času, ko lahko izlete, pa če še nič paše ni ne, radi napadejo in oropajo. V začetku silijo kot sladkosnede noter, ko pa zapazijo, da se jim vstop ne zabranjuje, pridejo v večjem številu nad panj in mu poberejo ves med, kar ga ima, kajti slabiji mora se mu vdati, ker se ne more braniti. Da se to ne zgodi, čuvati mora čebelar slabe panjove. Tako ropanje pa pomladi nevedni čebelar sam pouzroči, če čebele pozno zjutraj ali po dnevi z medom krmi in to od spred. Krmiti mora od zadaj in zvečer. Da ropanje ne nastane, naj se žrela zelo stisnejo, brezmatičnim in slabim panjovom naj se pusti žrelo le za eno čebelo odprto. Če pa ropanje vse eno nastane, naj se napadeni panj vzame iz čebelnjaka ter toliko časa v temno klet postavi, da roparice nič več v prazni panj, ki se je na mesto napadenega postavil, ne silijo.

Najboljši uk čebelarju je, naj brezmatičnih in slabih panjov ne pušča v čebelnjaku.

Pomladno pregledovanje ima tudi namen prepričati se, če imajo čebele do paše dovolj živeža. Ako nimajo, naj se jim dajo zadelani satovi z medom, ako pa takega ni, je pa navadni pitanec tudi dober. Če je v vališči trotovo satovje, naj se odstrani, ravno tako staro satovje.

Kolikor bolj pazljivo je umni čebelar opravljal pomladno pregledovanje, in kolikor bolj skrbno je na vse strani pomagal, toliko bolj zanesljivo se sme na prihodnjost zanašati, katera mu bo gotovo njegovo skrb in trud obilo poplačala. E. M.

Nastavljanje sadnih popkov ali očesec.

(Konec.)

6. One glavne vodilne mladike, ki niso dovolj rodovitne, naj se v mirnem času rasti tako vpognejo, da je nekoliko njih dolgosti k tlam obrnjene.

Sok sedaj z večjo močjo vpliva na razvitek brstja, in sicer toliko močnejše, kolikor bolj navpično (navzdol) je veja ali mladika, na katerej so očesca vpognjena. Vpiraje se na to spoznali bomo, da, če se veje ali mladike vpognejo ali zakrivate, rast onih vej zmanjšamo, katere so bolj, kakor horizontalno (vodoravno) vpognjene, ter da so na ta način nekako primorane sad nastaviti. To sredstvo je že staro in le neko posnemanje onega, kar se pri drevesih, ki so tako rekoč sama sebi prepuščena, po naravnem potu godi. To opravilo mora se pa vedno z previdnostjo vršiti, treba je varovati se, da se drevo vedno ne vpogiba. Vse umetne podobe, kakor piramide, kelhi i. t. d. z vpognjenimi vejami, katere nekateri sadjerejeji priporočajo, naj se opuste, in sicer iz sledečih vzrokov: če se veje opuščenega drevesa vsled teže sadja ali pa vsled preobilih stranskih vejic in razrastkov, katere morajo nositi, — bodi si, da so slabe in tanke, da se ne morejo po konci držati, bodi si, da ima tisto pleme nagon veje in mladike vodoravno izgojevati ali pa še celo navzdol ravnati — globoko pripogibajo, tako se vedno opazi, da kmalo začnejo na vrhu vpognjenih mest močne vodene (divje) mladike odganjati, ki pa vedno na novo poženejo, čeravno se odrezujejo in zatirajo, ter te mladike vpognjeni del pred ali pozneje uničijo. Zaradi tega se na visokodebelnih drevesih nekatere teh slabih mladih kot namestovalne veje obdrže in odstranjenje onemoglih vej se zvrši, kakor hitro so nove veje sposobne, sad donášati.

Kar se pri visokih deblih zgodi, to zgodi se tudi pri drevesih, ki so v pesti, da se iz njih umetne podobe napravijo. Če hočemo vse veje kacega drevesa stalno upogniti, ne more sok v dovoljnej meri do konca vej dospeti, vsled tega pa prisili one dele vej, ki so na zgornji strani zakrivljene veje, da se v prav močnih odgonkih razvijajo; če se pa ti odgonki (mladike) vedno zatirajo, drevo, ker novega lesa in nove kože ne more delati (to dvoje je glavna stvar k dobri ohranitvi), začne pešati, neha sad donášati in konečno pogine. Da se pa tej nezgodi izognemo, je priporočeno, da naj se pri vsakem zakrivljenji, če se mora izvršiti, ravno nad zakrivljenjem pusti močna mladika, da se razvije, kajti bo naj v nadomestilno vejo odločena, in naj se v istej legi izreja, kakor upognjena veja.

Pozneje, ko se zaželjeno že doseže, t. j. če je drevo vsled vpogibanja svoje cvetne popke povsod razširilo, se vpognjeni deli odstranijo, in puščene mladike nad krivinami nam pokažejo drevo v prvi podobi.

7. Ko se pa nobene hude slane ali sploh zmrzovanja ni več bati in se življenje v zgornjih bolj vetru izpostavljenih delih drevesa ni še popolno pokazalo, naj se nad koreninami z drevesno žago okrog debla zažaga in sicer tako globoko, da se najvrhnji del lesa malo načné.

Sok, kokar je znano, stopa iz korenin po odvodih ali posodah najvrhnjega lesa na kviško. Zažagani krog ima namen vzdigovanje soka zadrževati in drevo je vsled tega v vseh svojih delih manj močno in se bolj na razvitek sadu sprevrže. Če je pa le nekaj vej, ki rodovitnosti v povoljnjej meri ne kažejo, se ona zažagana zarezna ne naredi spodaj na deblu, temveč okrog dotičnih vej precej pri deblu.

V vsakem slučaju naj dotična zarezna ne bo nad 3 mm široka in nad 1 cm globoka, ker drugače bi pri pregloboki ali preširoki zarezi sok ne mogel dovolj hitro prekoračiti in drevo bi vsled tega vsahnilo in se posušilo.

8. Eno leto naj se drevo nič ne obreže, ali pa naj se samo s tem zadovolji, da se edino le tiste veje zatirajo, ki vsled njih leže hrepéné, preveč močno se razvijati.

To sredstvo je le neka bolj močna uporaba onega, kar je bilo že zgoraj povedanega, razlaga se tudi z ravno tistimi vzroki a uporablja se samo pri jablanah in hruškah. Če se prav nič ali le malo obrezuje, se prehaja sok na konec vej v škodo večine onih vejic, ki pri deblu rastejo; te dobé le malo hrane; ko bile bi veje bolj prikrajšane, došlo bi tem vejicam več hrane v korist rasti, tako so pa bolj zapuščene in nastavljajo namesto lesnih le cvetne popke.

Ako pa vse to ne pomaga, je znamenje, da je dotično drevo kake zelo nerodovitne vrste, v takih slučajih treba je bolj ostro postopati in sledečih sredstev se poprijeti:

9. Pomladi naj se noga ali vzožje drevesa odkoplje, tako da se glavne korenine nekoliko vidijo, ter naj tako vse poletje ostane.

To odkritje ali odkopavanje razpostavi korenine vplivu zraka in luči ter ima posledico koreninske naprave motiti, odgonsko drevesno moč na ta način zmanjševati in drevo prisiliti, da nastavi sadne popke.

10. Pomladi naj se okrog drevesa v daljavi do 3 m izkoplje jarek, da se del korenin z odsekanjem pokonča, ko je to narejeno, naj se jarek zopet zasuje.

To delo je še bolj resnobno mimo prejšnjega, in ravno take dogodke pouzročuje. Vporabljeni mora se z največjo previdnostjo in le takrat, če drevesa odkazani jim prostor popolnoma napolnijo, ker drugače bi lahko prišlo do slučajja, o nameravanem preveč storiti in drevo pokvariti.

11. Drevesa naj se v jeseni z največjo skrbjo izkopljejo, tako da še kolikor mogoče veliko korenin pri drevesu ostane, in potem naj se zopet varno vsadi.

To postopanje naj se pa izvrši seveda le pri pritlikovcih in pri takih drevesih, ki še niso velika in ne prestara. Najbolj ugoden čas zato je konec oktobra in v novembru. Vsled tega presajanja se pa hruške in jabolane, ki so na divjake cepljene, ne primejo zopet tako rade, kakor one, ki so požlahtnjene na kutne in na druge take podlage. Treba je tedaj to delo z največjo previdnostjo izvrševati, če se kdo za drevesca boji.

Če se je to presajanje posrečilo, tako večina mladik v prihodnjem poletju sadne popke nastavi in odsihdob vedno redno nastavljanje sadu kažejo.

Iz povedanega je razvidno, da se vsa priporočena sredstva vporablajo le pri drevesih, ki nočejo rada vsled njih močnega odganjanja mladik sad nastavljati. Ker je pa rodovitnost drevesa večkrat tudi od pomanjkanja odganjanja mladik odvisna, kar je pa že izsrkanemu in ubožanemu svetu ali pa preveč gostim vejam pripisovati, kajti če veje jedna drugej senco delajo, ter zraku in luči pristop zabranjujejo in se obotavljajo sadne mladike razvijati, navadno te sadne mladike poginejo predno so sposobne bile, sad nastaviti. Če je svet slaboten in že izsrkan, naj se mu z pridnim gnojenjem (tekočim gnojem ali gnojnico) pomaga, če je pa drevo pregesto razraščeno, naj se pa malo obreže in razsvetli.

„Formobstbaumzucht!“

Čebeloreja na Kranjskem.

(Dalje).

Oglejmo si še dalje, kdo je še pred leti čebelaril po Kranjskem razun kmeta. Kdo bi bil ta? Nikdo drugi, kakor prečastita duhovščina, učitelji in nekateri obrtniki.

Nekateri duhovni bili so zelo vneti za čebelarijo. Podpirali in pospeševali so jo po svojej moči. Kdo si pri tej priliki ne bo z veseljem spominjal kranjskega Dzierzona ranjcega gospoda Luka Porenta, župnika v Bohinju. Temu gospodu gre velika zahvala za njegov trud na polju čebelarije. On bil je vnet za to in tudi druge ljudi, posebno svoje farane spodbujal je, naj se z veseljem poprimejo tega dela. On pa ni delal samo z besedo, temveč tudi v dejanji je storil to, kar je z besedo priporočal, zato so pa njegovi poduki pri ljudstvu kmalo sad obrodili. Tu bi se lahko reklo: Besede mičejo, a zgledi ganejo. Poleg tega gospoda zamore kranjska čebelarija še veliko duhovnov naštetih, ki so vso svojo pozornost na njo obračali, ter jej v zadregi na pomoč prihajali ter jo branili oslabljenja. Mnogo gospodov duhovnov po deželi, posebno v krajih, ki so bolj samotni, postavili si je po vrtilih pripravne čebelnjake, v katerih so si ob dolgih in vročih poletnih dneh preganjali s čebelorejo dolgčas. Toda tudi te gospode so poslednja slaba leta za čebele malo ustrašila, zato so pa to tudi opustili; popolnoma seveda ne, toliko pa vendar, da se je pri čebelariji zdatno poznalo. Škoda! Z veseljem pa zopet opazujemo, kako so se nekateri gospodje iz nova poprijeli čebelarstva. Le ta strah gospodom ne ugaja dobro, če se jim ktera sitna in huda čebela v obraz zakadi, ter tamkaj svoje zelo poskusi in popusti. Da pak vsakemu človeku manj ali več obraz za nekaj dni izpremeni, je znana reč; to pa gospodom nekoliko zabranjuje vstop pred ljudstvo. To je res sitna reč, pa se je je tudi lahko ubraniti, z raznimi pripravami (s kapo).

Če si, dragi bralec, pred leti pogledal malo po našej milej deželi, lahko si opazil sem in tja pri šolah čebelnjake. Ti bili so dotičnih učiteljev. Da niso bili posebno s čebelami napolnjeni, je vrjetno, ker prejšnje učiteljevo stališče ni bilo tako, kakoršne je sedaj. Plača bila je večinoma povsod manjša (tudi sedaj se komaj izhaja) in učitelj tudi ni bil gotov, koliko časa bo tamkaj ostal. Dandanes je v tem oziru boljše, da celo priporoča se učiteljem, naj se poprimejo čebele. Na ta namen dobivajo še v pripravnici poduk, toda kaj pomaga prazno in suho predavanje, če pa dotični, ki to uči, nima sredstev, da bi to mogel pokazati. Brez skrbi lahko rečem, da vsak, kteri se na to hoče zanašati, kar je v šoli suhih besed vlovil,

še ne vé, kaj je čebelarija, ter težko vé razločiti navadno čebele od matice ali od trota. Sicer kažejo podobe, da bi si človek zapomnil, kakošna je matica, čebela ali trot, pa tiste podobe so le podobe in družega nič. Videl sem že veliko podob, a da bi vsled podob mogel čebelo jedno od druge ločiti, nisem mogel. Boljše bi bilo, če bi se učiteljskim pripravnikom vse to v istini kazalo. Toda dokler človeku le drugi kažejo in pravijo, je le mala reč, poskusiti mora, kajti skušnja je najboljša učiteljica. Marsikateri iz knjige naučen si bo mislil, jaz se lahko tega postopim, ker sem učen in tudi knjige imam, da se lahko še učim in pogledam, kako je to in to. Pa to kar zna je presneto malo; le poskusi naj svojo učenost praktično, t. j. v resnici in dejanji. Kmalo bode spoznal, da je njegova vednost piškava, ter zelo in zelo in zelo pomankljiva. Le skušnja in skušnja, ta bistri človeški um in srce, te se je treba poprijeti, če kdo hoče v katerej stvari napredovati.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Št. Rupert na Dolenjskem. Spomlad je tu, delo za razna opravila se je odprlo; tudi sadjarstvu je ta čas najbolj važen, vgođen in vspešen. Kdor ima še kaj peček dene naj jih v vrečico, to zakoplje naj potem v zemljo, da se snežnice napijo; če pa te ni več, naj se pa z vodo poliva prst, da se bodo bolj napile. Posej jih v godnem vremenu v gredico, in kmalo ti bodo solnčni žarki rastlinke iz zemlje privabile; rastle ti bodo tako vspešno in močno, da so vže drugo spomlad ugodne za požlahtnenje. Veliko drevesic se presaja v tem času v svoj stalni prostor.

Da je to delo zelo važno, naj bode v ponavljanje sledeča stopinja:

Če drevesce 2 palca globokeje vsadiš, kakor je bilo prej, umrlo ti bode v 15—20 l.
 " " 3—4 " " " " " " " " " " " " 6—12 "
 " " 5—6 " " " " " " " " " " " " 3—4 "
 " " 7—8 " " " " " " " " " " " " 1—2 "
 " " 9—12 " " " " " " " " " " " " že v prvem
 poletji.

Toraj je razvidno, da je pregloboko sajenje škodljivo a nasprotno je plitvo sajenje drevesic koristno. Od jam, temeljšče drevesic, ne bodem govoril, je že tako vsakemu znano. —

V kolikor bolj zrahljano in dobro prst drevesice vsadiš, toliko boljše se ti bo razvijalo in krepko postajalo. Pri presajanji pa naj bodo zmiraj 4 roke, to je 2 osebi. Prvi naj drži drevesice pri kolu, ki mora vže prej proti severni strani neba v jamo trdno zabit biti — to pa zato, ker pozneje bi znal z kolem kako korenino pohabiti, ko bi ga v zemljo zabijal; drugi pa naj lepo koreninice vredeže in zaspilje z dobro redilno prstjo. Predno drevesice vsadiš, poglej če so vse koreninice v redu — skrajšaj srčno korenino in tudi vse druge, katere so morebiti polomljene ali pa pohabljene, zamaži jih lepo z cepilnim voskom, — skrbi tudi za lepo krono, vse nepotrebne veje poreži in zamaži, — ne boj se, da bi druge ne zrastle — še lepše in krepkejše bodo poganjale. Tudi trta spomladi solzi, v jeseni pa grozdje rodi. Se ve, da je tukaj velik razloček. Koliko bi se več vina pridelalo, ko bi se znalo bolj pravilnejše trta obrezovati. Kmetijska šola v Rudolfovem bode nam Dolenjcem gotovo v velik napredek in v hasek. Slava deželnemu odboru za premeščenje kmetijske šole na Dolenjsko!

Ko je drevesce zasuto, pazi, da se ti ne premakne — znale bi se koreninice odtrgati — pritrđi lepo z rokama okoli debla prst, pa ne s svojo centno težo ali pa še več kakor je navada, da se okoli drevesca potepta in potaca, da se koreninice polomijo ali pa še celo odtrgajo — potem je pa tožba, da ne raste. —

Nekateri sadjerejci naredijo tudi, kadar presajajo, iz zemlje mort in tako s tisto polivko zalivajo okoli koreninic, kolikor je potreba, — na tak način se celo vže zelena drevesica lahko presadijo, brez da bi preveč občutljiva postala.

Ko je posajanje dovršeno, naj se okoli drevesnega debla prst v podobi skleda zniža, to pa za to, če je potreba, da se drevesu priliva, da voda ne odteče od debla, tudi kadar je deževno. K kolu naj se drevesce z vrbavimi šibicami priveže ali pa s slamnato vezjo, — pa se ne sme preveč k kolu pritisniti, da se ob vetru preveč koža ne oddrgne i. t. d.

Neki veččak mi je pravil, da naj se vselej pazi pri odrezovanji cepičev, kakor tudi pri žlahtnenji, da naj se to vselej stori, kadar se mesec od ščipa k mlaju bliža je sadosneje, to je, drevo bolj rodi. (Kdor ne vrjame, naj posadi fižol, in skušnja ga bode podučila — da v starem mesecu bode obilo sadu imel, v mladem pa le vedno evel, a sadu ne veliko imel, to poslednje je le za cvetlice dobro —); pri rastenji meseca bodo pa drevesca lepo cvetela in malo sadja obrodila. Morebiti je tukaj kaj resnice, — zatoraj nekatere drevesa lepo cveto — pa nimajo skoraj nobeno leto sadu. — Večkrat sem bil že vprašan za ta slučaj, — odgovoril sem, da ima drevo preveč redila (soka) in tako cvetje zalije — pomaga se takemu drevesu, da se mu puša, t. j. da se mu koža z nožem na dolgo zareže ali pa če se od debla po okolščini 1–2 m korenine posekajo (skrajšajo), katere na daleč segajo, da nima potem preveč hrane (živeža).

Kaj sl. vredništvo zastran meseca poreče?*)

Kar dolgujem podam. Nekateri listi so vže to objavili.

V „Oesterr. Reichsbote“ sem bral, da na Angleškem predenico (Flachs-[Klee] Seide) takole pokončujejo: V sod z vodo se dene 10% železnega vitriola da se raztopi in potem se s to vodo z ročno brizgalnico po predenici močno brizglja, da do zemlje pride. Po preteku nekoliko ur vse niti od predenice črne postanejo, kakor bi bile osmojene in so popolnoma pokončane, — drugim rastlinam pa to nič ne škoduje, ampak le hasne — posebno detelji dobro dē. To skušnjo sem sam poskusil in se je dobro obnesla.

Dostaviti pa moram, da je za nepremožne to sredstvo predrago, kajti pri nas velja 1 *kg* galuna 14 kr. Dobro sredstvo je tudi čreslo, ki ga pri usnjarjih dobiš. Potrosi ga po kraju, kjer predenica raste, pokončal jo boš pa tudi druge rastline ž njo vred. Miši tudi s tem preženeš. Drugo pot kaj družega.

Naj dostavim tudi, da do sedaj se je pri nas 48 udov vpisalo, vmes tudi 5 častitih duhovnov. Imenik prihodnjič. Za 300 požlahtnjenih drevesic se priporočijo naši udje slavni centrali tega društva, gotovo jim bo z lepimi drevesci postregla in to po znižani ceni.**)

Prosim!

A. P. načelnik.

*) To je reč, katera je pri ljudstvu zelo ukoreninjena, kake nasledke ali vspehe ima, se pa ljudsko mnenje ravna bolj po slučajnih dogodkih. Nekaj že zna res biti, a tolikšne moči, kakor se je mescu (luni) pripisujejo, da jo do zemlje ima, vendar le nima. Uredništvo.

***) Gotovo.

Uredništvo.

INSEKTI

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo smatrati kot ponarejeno.



(Varstvena znamka).

Cvet zoper trganje,

po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper *protin* ter *revmatisem*, *trganje po udih*, *bolečine v križi* ter *švicah*, *oteklino*, *otrpnele ude* in *kite* i. t. d., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „*cvet zoper trganje po dr. Maliču*“ s *sraven stojecim znamenjem*; 1 steklenica 50 kr.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

izboren zoper *kašelj*, *hripavost*, *vratobol*, *prсне in plučne bolečine*; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljeno (Dorsch) jetrno olje,

najboljše vrste, izborno zoper *bramore*, *pljučnico*, *košne izpustke* in *besgavne oteklino*. 1 steklenica 60 kr.

Salicilna ustna voda,

najboljše za ohranjenje *sob* ter *sobnega mesa* in takoj odpravi *smradljivo sapo* iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri *sabasanji človeškega telesa*, *glavobólu*, *otrpnenih udih*, *skušenem želodcu*, *jetrnih in obistnih boleznih*, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se najmanj jeden zavoj.

Naročila iz dežele vrše se takoj.

Lekarna Trnkóczy-ja

zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani.

Devet medalij.

BUDIMSKI

Rákóczy

studence

Steinóczy,

katero so analizovali in označili *deželna akademija* v Budimpešti, profesor *dr. Stózl* v Monakovem, profesor *dr. Hardy* v Parizu in profesor *dr. Tichborne* v Londonu, priporočajo profesor *dr. Gebhardt* v Budimpešti, *primarius dr. Manussi* v Trstu, profesor *dr. Zeissel* na Dunaji in druge *medicinske kapacite* zaradi njegove *bogate vsébine lithiona*; posebno uspešno se uporablja pri *trdovratnih boleznih prebavnih organov* in *zaprofiji vode* ter se pred vsemi znanimi *grecicami* posebno *izredno priporóča*.

Dobiva se po vseh lekarnah in prodajalnicah mineralnih vodá, vedno na novo natočena.

Prosi se, da se zahteva izrečno
Budimska Rákóczy.

Lastniki:

bratje Lozer v Budapešti.

V tiskarnici
pri
KLEIN in KOVAČU
(EGER)

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 5,
so sledeče knjige v zalógi ter na prodaj:

Deželni zakoni in ukazi deželnega poglavarstva oziroma deželne vlade od leta 1852. do leta 1879., veljavni za vojvodino Kranjsko. V pol platnu vezane 1 gld. 50 kr. — (V slovenskem in némškem jezici. — Prvi nadaljevalni zvezek od leta 1880. do leta 1881., velja 40 kr. — Drugi nadaljevalni zvezek od leta 1882. do leta 1883. velja 30 kr.

Nauk slovenskim županom, kakó jim je delati, kadar opravljajo domačega in izročénega področja dolžnosti. — Spisal Anton Globočnik. Na slovenski jezik prelóžil Fr. Levstik. — Cena 1 gld.

Leitfaden für Gemeindevorsteher in ihren Geschäften des selbstständigen und übertragenen Wirkungskreises. Vom k. k. Bezirkshauptmann Anton Globočnik. — Cena 80 kr.

Občinski red (zakon) vojvodine Kranjske s potrebnimi dodatki in s pridanim zakonom ob odredbinah (taksah) občinskih. — (V slovenskem in némškem jezici) — Drugi natis. — Cena 60 kr.

Stávbinski red (zakon) vojvodine Kranjske s 25. oktobra 1875. (V slovenskem in némškem jezici.) — Cena 30 kr.

Deželni zakoniki za vojvodino Kranjsko. — Posamezne pole po 4 kr.

Izbrane národne srbske pesni z dodatkom iz smrti Smail-Age Čengića. S srbsko slovnico, slovenskim tolmačenjem, rečnikom tujih besed in cirilsko abecedo. Priredil Janko Pajk. — Drugi pomnoženi natis. — Cena 40 kr.

Različne tiskovine, potrebne c. kr. okrajnim oblastvom, sodiščem, županstvom itd.

Nadalje priporočamo svojo dobro uredjeno, z najnovejšimi in najlepšimi črkami bogato oskrbljeno **tiskarnico**, ki je v stanu vsa naročila prav hitro in po najbolj nizkej ceni izvrševati. Tiskarnica se priporoča posebno za literarna dela, brošure, časopise, cirkulare, povabila, jedilne liste, vizit-karte, mrtvaške liste, obrazce (formulare), fakture, vozne liste, oznanila za prilepljenje na ogle, etikete itd.

Zavitki za pisma in uradna pisma (dokumente) se dobodo po ceni.

Lična učna pisma (Lehrbriefe) po 12 kr.